

Pere Portabella, doctor *honoris causa*

El cineasta i antic lluitador contra la dictadura va ser investit en una cerimònia que va tenir lloc al Rectorat el 17 de març passat. **PÀG. 4**

PRIMER CLAUSTRE DEL NOU PERÍODE

El 18 de març passat, el Claustre de la UAB es va constituir en la primera reunió del nou període. Es va renovar el síndic de greuges de la UAB i la rectora va llegir un informe sobre els reptes actuals de la Universitat. **PÀG. 2 i 3**

LA UAB, AL SALÓ DE L'ENSENYAMENT

Com cada any, la UAB va ser present al Saló de l'Ensenyament, del 18 al 22 de març, i al Saló Futura, els dies 20 i 21 de març, que van aplegar uns 75.000 visitants. Els nous títols adaptats a l'EEES van ser-ne els protagonistes. **PÀG. 5**

ACTES AMB MOTIU DEL 8 DE MARÇ

La UAB va realitzar diversos actes amb motiu del Dia Mundial de la Dona Treballadora (8 de març). A l'acte institucional del 12 de març, es va presentar el desplegament del segon pla d'acció per a la igualtat de la UAB. **PÀG. 13, 14 i 16**

Es constitueix el nou Claustre de la UAB

Renovats el síndic de greuges i els representants al Consell de Govern

► La rectora, en el seu informe, va fer una reflexió sobre com ha d'encarar la Universitat el nou període

El 18 de març es va constituir el Claustre de la UAB en la seva primera reunió després de l'elecció dels claustrals als comitès del 18 de novembre. Es va renovar el síndic de greuges de la Universitat i la rectora va llegir el seu informe, en el qual va reflexionar sobre com encarar el nou període que s'obre.

La sessió va començar amb l'elecció de la mesa del Claustre. S'hi van presentar diferents candidatures corresponents als quatre sectors representats a l'òrgan i els membres escollits van ser els següents: Pere Ysàs, Pilar Giménez, Gabriel Yzard, Adrià Hernando, Gerard Cantoni, August García i Consuelo Gómez.

A continuació, es van escollir els representants del Claustre al Consell de Govern. Els elegits van ser Carme Armengol, Seán Golden, Josep Oliver, Joan Subirats, Lluís Tort, Xavier Villalba, Maria Jesús Espuny, María del Mar Baeza, Josep Cañabete, Núria Casellas, Diego Castro, Xavier Verge, Jordi Almiñana, Glòria García, Ricardo Naval, Marc Navarro, Gerard Sánchez, Carlos Alonso i Juan M. Gómiz.

Els representants dels estudiants també van escollir les persones que participaran en nom seu a la Taula Nacional per la Universitat Pública. Els designats van ser Carlos Pérez i Javier Abad.

NOU SÍNDIC DE GREUGES

El síndic de greuges sortint, Jordi Porta, va llegir el seu informe corresponent al 2008 i es va acomiadar després de nou anys al càrrec. Va tancar la seva intervenció afirmant que «ha estat un plaer» exercir de síndic de greuges i que s'ha sentit molt vinculat a l'Autònoma. La rectora, Ana Ripoll, va agrair a Porta la tasca rea-

Presentació de candidatures a la mesa del Claustre.

Jordi Porta es va acomiadar com a síndic de greuges.

Presentació de candidatures al Consell de Govern.

litzada i va presentar el candidat a nou síndic de greuges, Josep Font. La proposta va ser aprovada amb 165 vots a favor, 4 en contra, 20 de nuls i 17 en blanc.

Tot seguit, la rectora va presentar el seu informe. Ripoll va començar destacant que el context de crisi repercutirà en el finançament universitari, però va citar Albert Einstein per reflexionar sobre el fet que «la crisi impulsa la creativitat; qui supera la crisi, se supera a si mateix».

Va fer una crida a «sumar esforços» i treballar «en equip» i va explicar que el

nou equip de govern s'ha organitzat en tres àrees de treball: àmbit acadèmic, àmbit de recerca i de transferència de coneixement i àmbit transversal. Ripoll va posar un èmfasi especial en l'impuls que vol donar la Universitat a la transferència de coneixement a la societat, i va explicar els objectius del nou Vicerectorat de Transferència Social i Cultural.

Respecte a l'adaptació a l'espai europeu d'educació superior, la rectora va afirmar que permet que «el sistema universitari s'adapti a les necessitats generades pels canvis socials» i que les universitats «han de programar els estudis que són necessaris per a la societat». Va destacar que la UAB oferirà 52 nous graus el curs vinent. També va fixar com a objectiu principal la internacionalització dels estudis de postgrau i fomentar, sobretot, la docència en anglès.

La rectora es va adreçar, a continuació, als diferents sectors de la comunitat universitària. En primer lloc, pel que fa al PDI, va explicar com aborda la UAB el recanvi generacional que viu actualment. En referència al personal d'administració i serveis, Ripoll va considerar un «objectiu estratègic» dissenyar la carrera professional. Finalment, va destacar la participació dels estudiants a la Taula Nacional per la Universitat Pública i la designació de Maria Prat com a delegada de la rectora per als estudiants.

Ripoll també va informar de l'aprovació, per part de la Generalitat, de la nova presidenta del Consell Social, Alcía Granados, de qui va destacar la seva trajectòria com a professional i com a docent.

La rectora va tancar la seva intervenció dient que «la Universitat, la formem entre tots» i que «tots anem al mateix vaixell i remem en la mateixa direcció». Finalment va dir que hem de deixar de «sentir-nos víctimes de les circumstàncies i sentir-nos capaços de fer el que vulguem».

Continua a la pàgina següent.

Ve de la pàgina anterior.

TORN DE PARAULES

L'estudiant Carlos Pérez, que va obrir el torn de preguntes, va denunciar les mobilitzacions que van vulnerar el dret dels estudiants a anar a classe. Andreu Pom-pas, claustral del PAS, va demanar que el degoteig d'externalitzacions s'aturi i va tornar a reclamar una carrera professional per al PAS. Lluís Perarnau, també del PAS, es va manifestar contrari a les pintades que omplen el campus, va demanar obrir un debat sobre Bolonya i va denunciar que no es pot demanar l'homologació «estant a la cua d'Europa pel que fa al nombre de beques».

Juanjo Bravo, del PAS, va demanar un increment de plantilla per atendre l'adaptació a l'EEES, va remarcar la importància dels agents socials per establir una carrera professional i va denunciar els «quatre anys sense fer res des de la Gerència». L'estudiant David Heredia va denunciar la imatge del campus ple de pintades i la nul·la resposta que va rebre «la majoria d'estudiants» que «es queixaven de no poder fer classe». Carlos Alonso, membre del PAS, va reclamar la creació d'una comissió del Claustre per a la reforma dels estatuts de la UAB per «adequar-los a les recents reformes legals».

L'estudiant Elisabet Arenas va demanar «que l'antic equip de govern respongui» de tot el que ha succeït durant l'últim curs, va denunciar que el Claustre no es convoqués des del 2007 i va preguntar quin criteri s'havia seguit per «silenciar la vaga de fam d'un company». L'estudiant Javier Abad va reclamar més sessions a

l'any del Claustre. Marc López, estudiant, va denunciar que es parlés de diàleg alhora que «s'omplien de seguretat actes com el de la presa de possessió del càrrec de la rectora». Alfonso Casals, estudiant, va denunciar la retallada del finançament institucional dels col·lectius assemblearis i que el Consell de Govern de l'abril passat «negués l'entrada a membres de l'òrgan».

També van intervenir tres estudiants de postgrau. Glòria García va afirmar que «les beques PIF no ofereixen ajudes per fer estades a l'estranger» i va denunciar el retall pressupostari dels ajuts per assistir a congressos. Judith Jacovkis va preguntar «quants diners s'estalviaria la UAB si, en lloc de pagar llicències, utilitzés programari lliure». Finalment, Adrià Crespo va preguntar per les funcions del Vicerectorat de Transferència Social i Cultural.

La rectora va respondre les diferents intervencions. Va dir que vol portar al Consell de Govern les «línies estratègiques de la carrera professional del PAS» i reforçar el diàleg amb els agents socials. També va assegurar que continuaran treballant per reforçar el capítol 6 i va recordar que, enguany, no es podran augmentar les places del capítol 1.

ADAPTACIÓ A L'EEES

Pel que fa a l'adaptació a l'EEES, va recordar que els graus habiliten per incorporar-se al món professional i que, per primer cop, hi haurà «màsters a preu públic». Va comentar que l'adaptació no es fa «a cost zero» sinó «a increment zero» perquè «tenim capacitat per fer-ho». I va afirmar que les universitats tenen un compromís: «garantir la normalitat aca-

dèmica, el bon funcionament de la universitat i la integritat dels espais públics».

Respecte al Vicerectorat de Transferència Social i Cultural, va explicar que recull les funcions de l'anterior Vicerectorat d'Estudiants i de Cultura i hi incorpora la gestió de la transferència social. Sobre l'aposta pel programari tradicional o el lliure, la rectora va explicar que no té dades sobre la diferència de cost entre les dues opcions però que s'estudiarà.

D'altra banda, el vicerector d'Investigació, Joan Gómez Pallarés, va explicar que «es van analitzar les convocatòries de beques per fer estades a l'estranger» i que «es tendeix a unificar o eliminar les que estan duplicades en altres institucions». Finalment, la secretària general, Isabel Pont, va aclarir els dubtes sobre l'adaptació dels estatuts de la Universitat.

En el segon torn de paraules, Elisabet Arenas va demanar pel protocol de comunicació i va preguntar si hi ha algun mecanisme perquè l'antic equip de govern valorés la seva actuació. El professor Lluís Alseda va afirmar que el programari lliure «funciona millor» i es va mostrar «sorprès» per la «composició sociològica de l'anterior torn de preguntes», perquè van intervenir-hi majoritàriament estudiants i membres del PAS. El professor José Luis Martín va proposar constituir una «comissió de seguiment de l'aplicació dels nous plans d'estudis» a la pròxima reunió del Claustre.

La rectora va reiterar que s'estudiarà la possibilitat de treballar amb programari lliure i la possibilitat de crear una comissió sobre els nous plans d'estudis, que va valorar com «una bona idea».

Josep Font, nou síndic de greuges

El Claustre de la UAB va aprovar el nomenament del catedràtic emèrit de Química Orgànica Josep Font Cierco com a síndic de greuges de la Universitat. Font va fer estudis postdoctorals a la Universitat d'Alberta (Canadà), va ser nomenat ca-

tèdric de la Universitat de Granada i, més endavant, catedràtic de Química Orgànica de la UAB.

Va ser vicerector d'Investigació de 1978 a 1982, vicerector d'Afers Acadèmics de 1990 a 1994, degà de la Facultat de Ciències (1983) i director del Departament de Química (1988-1990). Entre els anys 1995 i 1997, va ser director general d'Universitats de la Generalitat.

Font ha signat més de dos-cents articles a les revistes més prestigioses del seu sector. Ha rebut la medalla Narcís Monturiol de la Generalitat al mèrit científic i és acadèmic numerari de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona.

Alícia Granados, presidenta del Consell Social

El 23 de març es va publicar al DOGC el nomenament com a presidenta del Consell Social de la UAB d'Alícia Granados Navarrete, doctora en Medicina per la UB i Health Technology Assessment Policy Manager a MSD España. Va ser funda-

dora de l'Agència d'Avaluació de Tecnologies i Recerca Mèdiques i cofundadora de la Internacional Network of Agencies for Health Technology Assessment.

Ha estat presidenta de la International Society for Technology Assessment in Health Care i del comitè per a la creació de la Societat Internacional d'Avaluació de Tecnologies per a la Salut. És assessora de diverses agències de l'ONU i promotora de la Fundació La Marató de TV3 per a la promoció de la recerca científica d'excel·lència en l'àmbit de la salut i la seva legitimitat social a Catalunya. Va ser directora gerent de l'Institut Català.

CAMPUS

La UAB reconeix la trajectòria cinematogràfica i el compromís polític de Pere Portabella

► El cineasta és investit doctor *honoris causa* a proposta de la Facultat de Ciències de la Comunicació

La UAB va investir, el 17 de març passat, Pere Portabella doctor *honoris causa* en una cerimònia que va tenir lloc al Rectorat. La Universitat reconeix, d'aquesta manera, tant la trajectòria cinematogràfica com el compromís polític de Portabella. El professor Josep Maria Català, catedràtic del Departament de Comunicació Audiovisual i de Publicitat, va exercir de padrí del doctorand.

En la seva intervenció, Català va dir que «molts han vist una correlació» entre el «declivi de l'ètica» i «l'ascens de la cultura audiovisual», però que «Portabella és la prova que això no és veritat». Va resumir la trajectòria del doctorand tot subratllant l'originalitat del conjunt de les seves activitats, «avançat al seu temps» tant en l'art com en la política. Va glossar la seva aportació al «postcinema», que va definir com «un cinema de pensament que té com a forma emblemàtica el film assaig». També va fer un paral·lelisme entre la «preocupació per la transcendència» de Johan S. Bach i del doctorand.

Antoni Morral, Ana Ripoll, Josep Maria Blanco i Pere Portabella.

Portabella, després de rebre el diploma com a doctor *honoris causa* i la medalla de la UAB, va pronunciar la seva lliçó magistral, en què va parlar de les seves experiències i de la seva concepció del cinema. Va destacar la influència de Walter Benjamin, qui reivindicava la importància de l'espectador sostenint que «la mirada de l'altre és el que conclou l'obra inacabada de l'artista». Va dir: «Benjamin manté que el llenguatge i les tècniques cinematogràfiques amb què es materialitza la forma» d'una pel·lícula marquen la rela-

ció entre cinema i política. Segons Portabella, «es poden fer films reaccionaris amb arguments progressistes».

El nou membre del Claustre va explicar la seva presa de contacte amb Luis Buñuel i algunes anècdotes sobre la realització de *Viridiana* (1961), el seu èxit a Cannes i els problemes amb la censura. Va evocar l'escriptor Luis Martín Santos, el filòsof Manuel Sacristán o el cineasta Orson Welles, i va citar la lliçó magistral que Manuel Vázquez Montalbán va pronunciar quan va ser investit doctor *honoris causa* de la UAB.

Portabella va acabar parlant del present dient que «la revolució digital aporta conseqüències d'igual o més impacte que la Revolució Industrial». Segons va dir, «el corporativisme, la maximalització dels beneficis i les conegudes fórmules narratives semblen governar el mercat cinematogràfic mundial i anunciar la fi del cinema. Però la realitat sembla demostrar que el cinema contemporani és més ric i divers que mai».

Al final de la cerimònia, la rectora Ana Ripoll va dir de Portabella que era «un dels referents culturals de la Catalunya dels darrers quaranta anys». Va destacar la coherència de la seva trajectòria i el va descriure com «un home íntegre de conviccions clares».

Productor, realitzador, guionista i lluitador per la democràcia

Com a cineasta, Pere Portabella ha mantingut una presència rellevant en el cinema espanyol durant més de cinc dècades. Amb la seva productora Films 59, va impulsar algunes de les produccions emblemàtiques del nou cinema espanyol: *Los golfos*, de Carlos Saura (1959), *El cochecito*, de Marco Ferreri (1960), i *Viridiana*, de Luis Buñuel (1961), pel·lícula guardonada amb la Palma d'Or al Festival de Cannes i censurada a Espanya. També va produir *Tren de sombras* (1977), de José Luis Guerín.

A través de la mateixa productora, ha dirigit les seves pròpies creacions, des de *No com-teu amb els dits* (1967), amb guió de Joan Brossa, fins a *El silenci abans de Bach* (2007),

passant per *Vampir-Cuadecuc* (1970), *Umbracle* (1972) o *Pont de Varsòvia* (1990).

D'altra banda, Portabella va ser un membre destacat de la lluita clandestina contra la dictadura. Va participar activament en l'organització de l'Assemblea de Catalunya. Va participar en la comissió per a la redacció de l'actual Constitució espanyola. Es va presentar com a independent a les llistes del PSUC i va ser escollit senador en les primeres eleccions democràtiques després de la dictadura, el 1977. Més endavant, va ser diputat al Parlament de Catalunya entre 1980 i 1988. El 1999 va ser distingit amb la Creu de Sant Jordi. Des de 2001 presideix la Fundació Alternatives.

Els salons Estudia i Futura apleguen 75.000 persones

➤ Els nous graus que la UAB oferirà el curs 2009-2010 van centrar l'interès dels visitants

La UAB va ser present, un any més, al Saló de l'Ensenyament, del 18 al 22 de març, i al Saló Futura, el saló dels màsters i postgraus, els dies 20 i 21 de març, que enguany van rebre 75.000 visitants. Totes dues mostres van tenir lloc al recinte de Montjuïc de Fira de Barcelona. La UAB va informar sobre els estudis i els serveis que oferirà el curs 2009-2010, un any marcat per la implantació de l'espai europeu d'educació superior.

La UAB va ser present al Saló de l'Ensenyament en un estand de més de 120 m² de superfície i amb un disseny innovador on un equip format per 134 professors, 22 becaris i 14 membres de l'Àrea de Comunicació i de Promoció de la Universitat van oferir informació personalitzada als futurs estudiants.

Al Saló Futura, la UAB va informar sobre els estudis de postgrau per a joves titulats i professionals de tots els àmbits interessats a continuar la seva formació. Va destacar-hi l'ampliació de l'oferta de màsters oficials. Futura és l'únic saló internacional arreu de l'Estat especialitzat en estudis de postgrau.

Tots dos salons han estat coordinats pels departaments d'Innovació, Universitats i Empresa i d'Educació de la Generalitat. Enguany també van organitzar el Fòrum del Treball i Expoelearning.

L'estand de la UAB al Saló de l'Ensenyament va rebre milers de visitants.

Autoritats universitàries i polítiques a la inauguració.

Els futurs universitaris eren atesos personalitzadament.

Molts professors van participar-hi com a informadors.

Es podien deixar les dades per rebre informació.

Una nova aliança permetrà formar pilots comercials amb capacitat de gestió

La UAB, el centre de formació aeronàutica Aero Link i la companyia Flightline oferiran, a partir del curs 2009-2010, el programa docent Pilot Universitari, un innovador pla formatiu que combinarà el pilotatge d'aeronaus amb la gestió aeronàutica. La UAB impartirà el grau de Gestió Aeronàutica, Aero Link formarà els estudiants com a pilots comercials amb grau d'Instructor, i Flightline completarà la formació amb l'habilitació per

pilotar els seus avions i cent hores de pràctiques d'entrenament en línia. Es vol atendre, així, les necessitats d'un sector en expansió constant que demana professionals especialitzats en la gestió aeronàutica i pilots amb una preparació d'acord amb les necessitats de les companyies aèries.

El programa Pilot Universitari tindrà una durada de cinc anys i més de 360 hores de formació en vol. La formació te-

òrica s'impartirà a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria de la UAB. L'aeròdrom de Sabadell serà la base d'operacions de la major part de la instrucció en vol i l'aeroport del Prat serà la base d'operacions de la fase final d'entrenament en línia.

Els matriculats en aquest programa combinaran des del primer any el grau de Gestió Aeronàutica i la formació per obtenir la llicència de Pilot de Línies Aèries. La dedicació durant tot el programa serà molt exigent però oferirà una possibilitat única a l'Estat d'obtenir una acreditació de màxim nivell aeronàutic i molt bones perspectives laborals.

La titulació de Biotecnologia fa deu anys

Ja fa deu anys que s'imparteixen els estudis de Biotecnologia a la UAB. La Facultat de Biociències va commemorar aquesta efemèride el dimecres 25 de febrer passat. Carles Solà, catedràtic del Departament d'Enginyeria Química i exrector de la UAB, va impartir la conferència «Els colors de la biotecnologia», un panorama general d'aquesta ciència. Solà va recordar que, «tal com va passar amb la informàtica, avui necessitem estudiants d'aquest àmbit per a la nova indústria biotecnològica».

La UAB va ser pionera en la implantació dels estudis de Biotecnologia a Espanya. El curs 1998-1999 es va crear, com a títol propi, els estudis de graduat superior en Biotecnologia, i, a partir del curs 2002-2003, es va impartir com a títol homologat la llicenciatura de Biotecnologia. La demanda d'aquesta llicenciatura a la UAB ha estat molt elevada, i la taxa d'inserció laboral dels llicenciats en Biotecnologia és del 100 % (segons les dades de l'Observatori de Graduats de la UAB corresponents a la promoció 2002-2003).

Joan Trullén defensa un model exportador d'indústria

➤ L'exsecretari general d'Indústria intervé en una jornada de l'Associació d'Amics de la UAB

El 4 de març, l'Associació d'Amics de la UAB va organitzar la jornada La Indústria a Catalunya: Present i Futur. L'acte va tenir lloc al Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials de Catalunya i van assistir-hi noranta persones provinents del món empresarial i industrial.

Joan Trullén, exsecretari general d'Indústria del Ministeri d'Indústria i Comerç, va pronunciar la ponència inaugural, «Visió panoràmica de la indústria a Catalunya», en què va ressaltar el cicle de creixement extraordinari que ha viscut Catalunya de 1996 a 2006 i els canvis radicals de la seva estructura industrial esdevinguts des de l'any 2000 a causa de l'increment de les exportacions.

Entre d'altres, com a solucions per afrontar la crisi, va defensar un model

exportador d'indústria posant una atenció especial en la indústria de l'automoció per la seva relació amb el teixit industrial. Un altre aspecte que cal prioritzar són els nous models de mobilitat, que han de donar resposta a un creixement sostenible tant en el transport de mercaderies com de persones. En aquest sentit, va especificar la necessitat d'utilitzar materials més lleugers i de menys cost.

Seguidament, es va fer una taula rodona en què van participar Josep M. Pujol, president de Ficosa International; Xavier Gironella, gerent d'Operacions de General Òptica; Ramon Noguera, gerent del Parc de Recerca de la UAB; i Jaume Guardiola, conseller delegat de Banc Sabadell.

Els ponents van oferir una visió realista del retrocés econòmic global i de la davallada de la producció industrial. També es va parlar de la repercussió que té sobre les empreses la necessitat d'un canvi de les formes de viure, moure's i treballar, i es va afirmar que aquests canvis requeriran un replantejament de la formació del nostre capital humà i de la recerca.

PREMIS

Els col·legis mèdics distingeixen Albert Jovell amb una medalla

El doctor Albert J. Jovell, director de la Biblioteca Josep Laporte de la UAB, va rebre la medalla del Consell General de Col·legis Oficials de Metges (CGCOM), en un acte que va tenir lloc a Madrid i en què va intervenir la consellera de Salut de la Generalitat de Catalunya, Marina Geli. El doctor Jovell va dedicar el premi a totes les persones i institucions que han fet possible fer realitat somnis col·lectius, així com a tots els professionals sanitaris. En el seu discurs, Albert Jovell va manifestar que les tres qualitats que hauria de tenir un bon metge són, segons el seu parer, la confiança, l'honestat i el compromís.

Premien una recerca on participa la Planta Pilot de Fermentació

El projecte *Valorització d'un hidrolitzat de glòbuls vermells: utilització del grup hemo en aliments funcionals i altres productes de la hidròlisi en altres usos*, en el qual ha participat la Planta Pilot de Fermentació de la UAB juntament amb altres institucions, ha rebut el premi Luis Pieri Cyted-Iberoeka a la Innovació Tecnològica. La part del projecte en què ha participat la UAB ha estat liderada per la professora Glòria González Anadón, del Departament d'Enginyeria Química. Els projectes Iberoeka estan coordinats per empreses que convoca el Programa Iberoamericà de Ciència i Tecnologia per al Desenvolupament.

Pere Ballart i Jordi Julià guanyen el premi Francesc de Borja Moll

Els professors del Departament de Filologia Espanyola de la UAB Pere Ballart i Jordi Julià han estat els guanyadors del XXIII Premi d'Investigació Cultural Francesc de Borja Moll (en l'àmbit de Llengua i Literatura), que promouen l'Institut Menorquí d'Estudis i l'Ajuntament de Ciutadella. El projecte guanyador ha estat el treball conjunt *L'art d'escriure. Forma i sentit de la poesia de Ponç Pons*. El projecte guanyador té una dotació econòmica que anirà destinada a subvencionar l'elaboració d'un volum d'estudi sobre l'obra del poeta menorquí Ponç Pons, un dels creadors més destacats del panorama líric català dels darrers anys.

Discuteixen la construcció de les identitats a l'ensenyament

► Experts es reuneixen a les VI Jornades Internacionals de Recerca Didàctica de les Ciències Socials

La construcció de les identitats i l'ensenyament de les ciències socials, de la geografia i de la història va ser el tema entorn del qual es van desenvolupar les VI Jornades Internacionals de Recerca en Didàctica de les Ciències Socials, els dies 12, 13 i 14 de febrer, organitzades pel Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura, i de les Ciències Socials. Les jornades van tenir lloc a les facultats de Ciències de l'Educació i de Traducció i d'Interpretació, i hi van participar experts del Marroc, Mèxic, Colòmbia, Canadà, Suïssa i Catalunya.

En aquesta sisena edició, els participants van discutir i proposar un model d'ensenyament que presenti quines i com haurien de ser les relacions entre la diversitat i la identitat en un món pluri-

cultural, on les fronteres tenen cada vegada menys sentit, però on cal preservar i defensar totes les identitats i, en particular, aquelles que estan en perill de desaparèixer i de ser engolides per cultures més potents i hegemòniques. Concretament, les jornades es van centrar en l'estudi del contacte de cultures diferents dins d'una mateixa organització estatal.

Al llarg dels tres dies, els investigadors van analitzar què s'ha investigat fins ara sobre la manera com l'ensenyament de les ciències socials, de la geografia i de la història ajuda l'alumnat de primària, de secundària i de batxillerat a construir les seves identitats; i quines experiències es duen a terme en països del nostre entorn sobre la manera d'interrelacionar continguts que permetin presentar, ensenyar i construir les diferents facetes de les identitats.

A les jornades, va participar-hi, entre d'altres, el professor Mostafa Hassani Idrissi, de la Universitat Mohamed V (Rabat, Marroc), qui va impartir la conferència inaugural.

Josep Piqué visita la UAB per parlar sobre l'actual crisi econòmica internacional

La Universitat Autònoma de Barcelona va acollir, el 24 de febrer passat, la conferència «Crisi econòmica i canvis geoestratègics», que va ser pronunciada pel president de la companyia aèria Vueling, Josep Piqué. A l'acte, que s'emmarca dins el Programa de Cooperació Educativa (Universitat-Empresa) de la UAB, hi va assistir un centenar d'estudiants.

El president de Vueling va centrar el seu discurs a explicar l'actual situació econòmica mundial i les seves causes. Així mateix, Piqué va destacar davant dels alumnes que es tracta de la pitjor crisi des de 1929, ja que «ens trobem davant d'una crisi immobiliària, d'estocs d'oferta i financera». D'altra banda, l'exministre va fer un repàs de l'evolució geoestratègica que ha tingut el món en els últims anys i va apuntar que «Europa cada cop és més lluny del centre de gravetat econòmic mundial».

Després de revisar la història econòmica del món i de subratllar les causes que han provocat l'actual situació econòmica internacional, Piqué va fer una adverteixència al centenar d'estudiants que van assistir a la conferència: «Us vindran moments difícils, no esteu gaire de sort, però les crisis també ofereixen oportunitats i les heu d'aprofitar».

Va afirmar que es tracta de «la pitjor crisi des de 1929».

BREUS

Lliurat el I Premi Mots Passants de traducció

El 25 de febrer es van lliurar els Premis Mots Passants, organitzats pel Departament de Filologia Francesa i Romànica de la UAB i adreçats al públic d'escoles i instituts. Els premis es presenten en llengua francesa en dues modalitats: escrits i vídeos. D'altra banda, es va lliurar el I Premi Mots Passants a la millor traducció literària del francès (al castellà i al català) publicada el 2008. Van guanyar els treballs de Maria Verdaguer, traductora de *Tom est mort* de Marie Darrieussecq (*En Tom és mort*. Barcelona: El Andén, 2008); i de Mercedes Cebrián, traductora de *L'infra-ordinaire*, de Georges Perec (*Lo infraordinario*. Madrid: Impedimenta, 2008).

El CEI presenta un treball sobre «la nova indústria»

El 2 de març passat, a la Casa Llotja de Mar de Barcelona va tenir lloc la presentació de l'estudi «La nova indústria: el sector central de l'economia catalana», elaborat per Ezequiel Baró, professor d'Economia Aplicada de la Universitat de Barcelona i encarregat al Centre d'Economia Industrial (CEI), en el qual participa la UAB, per al número 26 de la col·lecció «Papers d'Economia Industrial», del Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat. L'objectiu de l'estudi, en la línia del que proposa la Comissió de la Unió Europea, és analitzar el sector integrat de la indústria i els serveis a la producció, altrament anomenat nova indústria.

L'Escola de Postgrau acull el VIII Esmorzar Universia

L'Escola de Postgrau va acollir la vuitena edició de l'Esmorzar Universia, activitat que arribava per primer cop a Catalunya. La trobada, a la qual van assistir uns quaranta participants de diverses empreses, va girar entorn de la «Contractació a Catalunya: reptes i oportunitats», i s'hi va debatre sobre el reclutament i els diferents programes d'inserció laboral. En la presentació de l'acte, van intervenir-hi el vicerector d'Estudis de Postgrau, Carlos Jaime; el director del Programa de Màsters de Màrqueting, Comerç i Distribució de la UAB, Lluís Jovell; i la subdirectora, Ana Moraleda, a més d'una representant d'Universia, Beatriz Sevillano.

Jornades sobre el tractament del pluralisme religiós als mitjans

► El debat se centra en l'accés als mitjans de les religions i els límits de la llibertat d'expressió

El dies 5 i 6 de març va tenir lloc el seminari Mitjans de Comunicació i Pluralisme Religiós, organitzat pel Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) i la UAB. Els experts van analitzar, davant d'un nombrós públic que va omplir les dues jornades la sala d'actes del Rectorat de la UAB, dos grans temes: els límits entre l'ofensa religiosa i la llibertat d'expressió, i el dret d'accés als mitjans de les diferents confessions.

El seminari va ser inaugurat pel president del CAC, Ramon Font; la directora d'Afers Religiosos del Govern de la Gene-

ralitat, Montserrat Coll, i el vicerector de Transferència Social i Cultural de la UAB, Bonaventura Bassegoda. Entre altres ponents, al seminari van participar-hi personalitats del món universitari, com Victòria Camps o Silvio Ferrari, i dels mitjans de comunicació, com Mònica Terribas o Antoni Bassas.

El seminari es va tancar amb una taula rodona sobre la projecció del pluralisme religiós als mitjans amb les intervencions de Mònica Terribas, directora de Televisió de Catalunya; Antoni Bassas, periodista i corresponent de TV3; Salvador Alsius, periodista i professor a la UPF; i Joan Lluís Pérez-Francesch, professor de dret constitucional a la UAB.

Terribas va explicar que, amb vista a la posada en marxa dels nous canals digitals, s'està estudiant la possibilitat d'incloure-hi diferents sensibilitats religioses. Religiosos i membres de diferents comunitats religioses presents a la sala van participar en el debat posterior.

A la cloenda, van intervenir-hi Àlex Seglers, organitzador del seminari i professor de l'Àrea de Dret Eclesiàstic del Departament de Dret Públic i de Ciències Històricojurídiques de la UAB, Josep M. de Dios, degà de la Facultat de Dret de la UAB, i Rafael Jorba, membre del CAC, qui va anunciar que el Consell elaborarà una guia per impulsar el pluralisme religiós en els mitjans audiovisuals.

Silvio Ferrari i Victòria Camps.

NOMENAMENTS

Nova degana a la Facultat de Filosofia i Lletres de la UAB

Teresa Cabré, professora del Departament de Filologia Catalana, és, des del 16 de febrer passat, degana de la Facultat de Filosofia i Lletres de la UAB.

Nou vicegerent de Recursos Humans de la UAB

Des del dia 25 de febrer, Ramon Bonastre, funcionari del cos superior d'administració amb destinació al Departament d'Innovació, Universitats i Empresa, ocupa el càrrec de vicegerent de Recursos Humans de la UAB.

EL WEB

www.portalcomunicacao.com

L'Institut de la Comunicació de la UAB (Incom) ha creat una nova versió de la seva pàgina web amb motiu del seu vuitè aniversari. El portal de comunicació de l'Incom ha estrenat l'edició portuguesa, realitzada en col·laboració amb Obercom-Observatório da Comunicação. Aquesta versió se suma a la catalana i l'espanyola, però, a diferència d'aquestes dues, ofereix continguts independents i diferenciats. Dins del web, l'Aula Oberta ofereix textos sobre comunicació realitzats per especialistes en exclusiva per al portal. A més, la nova versió recull articles i recursos sobre temes d'actualitat tractats des d'una òptica acadèmica i també novetats editorials sobre comunicació. Els recursos en línia també permeten trobar informació sobre organismes, mitjans, indústries culturals, publicitat, cercadors i telecomunicacions.

RECERCA

Una recerca relaciona el trastorn obsessiu compulsiu amb alguns símptomes a la infantesa

► L'aparició de símptomes obsessius en la infància augmenta les probabilitats de patir la malaltia d'adult

Un equip de recerca liderat per l'investigador del Departament de Psiquiatria i de Medicina Legal de la UAB Miguel Àngel Fullana ha dut a terme el primer estudi que relaciona els símptomes obsessius i els rituals compulsius a la infància amb el risc de patir un trastorn obsessiu compulsiu a l'edat adulta. Una de les conclusions de la recerca és que patir aquest trastorn en la infantesa augmenta notablement aquest risc.

La recerca s'ha fet a partir de les dades de l'anomenat «estudi Dunedin», que ja fa trenta-sis anys que es du a terme amb la població de Dunedin, a Nova Zelanda. Es tracta de l'únic lloc al món on s'ha fet un seguiment de diverses variables psicològiques a llarg termini, des del naixement fins a l'adulthood, sobre una mostra de mil persones. Els investigadors han avaluat la presència reiterada d'idees obsessives (pensaments recurrents i no desitjats de poder fer mal a altres, per exemple) i de rituals compulsius (com la

Miguel Àngel Fullana, coordinador de l'estudi.

necessitat de rentar-se les mans reiteradament, de comprovar una vegada i una altra les petites accions del dia a dia o de fer activitats repetitives sense cap sentit) als 11, als 26 i als 32 anys d'edat.

«No cal alarmar-se davant dels casos d'infants amb aquests símptomes, però sí que caldria enfocar els esforços preventius en aquests infants», afirma el doctor Fullana. A partir de l'anàlisi d'aquestes dades, els investigadors han obtingut, per primera vegada, evidències objectives que existeix una correlació entre les obsessions i els rituals al llarg de la infància,

i la probabilitat de patir un trastorn obsessiu compulsiu a l'edat adulta. Concretament, els nois i les noies de la mostra que tenien símptomes als onze anys tenien sis vegades més probabilitats que la resta de patir el trastorn quan fossin adults. Segons indiquen els autors de l'estudi, els resultats de la recerca són extrapolables al nostre context, ja que les característiques i la incidència d'aquest trastorn mental són similars a tot arreu.

El trastorn obsessiu compulsiu està generalment condicionat per antecedents familiars de la malaltia. El tractament té un component psicològic basat en tècniques d'exposició i prevenció de resposta i una part de teràpia farmacològica basada en l'administració d'antidepressius.

En la recerca, publicada a l'*American Journal of Psychiatry*, hi han participat investigadors del King's College de Londres; de la Universitat de Duke a Durham (EUA); de la Universitat de Nova Gal·les del Sud a Sidney (Austràlia); i de la Universitat d'Otago (Nova Zelanda), coordinats pel doctor Miguel Àngel Fullana, investigador del Departament de Psiquiatria i de Medicina Legal de la UAB, de l'Institut d'Atenció Psiquiàtrica de l'Hospital del Mar de Barcelona i de l'Institut de Psiquiatria del King's College de Londres.

Quatre centres del Parc de Recerca UAB reben finançament addicional del Govern

Dels 177 milions d'euros que la Generalitat destina, fins al 2013, al finançament de centres de recerca com a contractes programa, 15,8 són per a centres amb seu al Parc de Recerca UAB. L'Institut de Física d'Altes Energies (IFAE) rebrà 4.840.000 euros; el Centre d'Estudis Demogràfics (CED) en rebrà 2.619.224; el Centre de Recerca Matemàtica (CRM) en rebrà 4.961.955; i l'Institut d'Estudis Espacials de Catalunya (IEEC) en rebrà 3.402.589 per finançar la recerca, dins

els contractes programa signats amb la Generalitat de Catalunya.

El Govern va aprovar la signatura d'aquests contractes programa, juntament amb els de set centres més de recerca catalans. Aquest finançament inclou un increment d'un 11,65 % en les seves aportacions, en la línia que estableix el Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació. El finançament que reben aquests onze centres representa una mitjana del 47 % del pressupost total dels seus ingressos.

La Generalitat ha informat que la despesa en R + D + I a Catalunya s'ha duplicat en els darrers cinc anys, i l'any 2010 hi haurà quaranta-un centres de recerca a la Xarxa de Centres de Recerca de la Generalitat de Catalunya, dotze més que el 2005.

Els contractes programa amb els centres de recerca volen optimitzar la gestió dels recursos disponibles i establir nous objectius a mitjà i llarg termini. Són, a més, instruments per al desenvolupament dels centres de recerca, per a la planificació estratègica, per a la gestió d'infraestructures i també per a la millora de la qualitat científica i tecnològica i de la competitivitat internacional.

Grup d'Estudis Humanístics sobre la Ciència i la Tecnologia (Gehuct)

► **Elabora nous models d'anàlisi que permeten estudiar l'activitat científica des de diverses disciplines**

Des del primer disseny d'una màquina de vapor a Alexandria fins que James Watt la va fer funcionar van passar mil set-cents anys. Al segle xx, només van transcórrer divuit mesos entre el descobriment dels raigs làser i la seva aplicació pràctica. Aquesta rapidesa en l'aplicació del descobriments científics contemporanis i l'impacte social que se'n deriva requereix una nova aproximació teòrica que permeti analitzar l'activitat científica des de diverses disciplines i dissenyar millors estratègies de recerca, comunicació i debat en la societat. Es tracta d'elaborar models d'anàlisi més propers a les anomenades ciències de disseny actuals –que tenen com a objectiu no només descriure el món, sinó també transformar-lo– que als plantejaments tradicionals sobre ciència, tecnologia i societat.

Amb aquest objectiu es va crear, l'any 2001, com a grup ANE, el Grup d'Estudis Humanístics sobre la Ciència i la Tecnologia (Gehuct), consolidat per la Generalitat de Catalunya el 2004. Adscrit al Departament de Filosofia i dirigit per la catedràtica de Filosofia Anna Estany, la seva característica principal és la interdisciplinarietat a l'hora d'abordar els treballs de recerca, la qual cosa fa des de les

Els membres són especialistes en filosofia de la ciència, en didàctica de les ciències experimentals i en filosofia moral.

perspectives de la filosofia de la ciència, la didàctica de les ciències experimentals i la filosofia moral, en tres moments crucials de l'activitat científica contemporània:

1. La generació del coneixement científic, analitzat no només des del punt de vista, més tradicional, de la filosofia, sinó també tenint en compte els factors de tipus social i polític.
2. La comunicació i difusió d'aquest coneixement, tant a través dels mitjans de comunicació com dels centres educatius, un fet que resulta fonamental per a una aplicació correcta del coneixement científic en tots els estrats socials i que

els membres del Gehuct consideren extremament beneficiós per a l'evolució del progrés científic.

3. La reflexió, reacció i debat social sobre la informació científica a partir de la discussió dels principis ètics i morals implícits en l'activitat de la ciència que són debatuts per la societat civil.

El grup, el formen 21 membres de tres àrees de coneixement. De Filosofia de la Ciència: Anna Estany, David Casacuberta, Jordi Vallverdú, Thomas Stürm, Magí Cadevall, Mònica Delgado, Remei Capdevila, Rafael González del Solar,

El grup aborda la recerca des dels punts de vista de la filosofia de la ciència, la didàctica de les ciències experimentals i la filosofia moral

Iván Redondo, Enric Arnau i Marina Hidoine; de Didàctica de les Ciències Experimentals: Mercè Izquierdo, Carme Azcárate i Agustín Adúriz-Bravo; i de Filosofia Moral: Victòria Camps, Àngel Puyol, Oriol Farrés, Daniel Gàmpfer, Santiago Gómez Checha, Martí Marimon i Carlos Zavala.

Aproximadament, el 60 % dels components són professors universitaris i el 40 % és personal becari d'investigació predoctoral.

Llum sobre els fets científics del present

Les recerques del Gehuct volen fer llum als fets científics del present, entre els quals cal incloure bàsicament l'emergència de la ciència electrònica –conjunt d'activitats científiques desenvolupades mitjançant recursos distribuïts accessibles a Internet–, els nous modes de comunicació de la ciència i la participació en augment de la societat en els processos de presa de decisions en àmbits relatius a la ciència, com l'anàlisi de riscos o l'avaluació de noves tecnologies.

Els treballs de recerca del grup van dirigits principalment a la comunitat universitària i als formadors en ciència de l'en-

senyament de primària i de secundària, però també als responsables de la política científica del país, als gestors de la informació i a la mateixa societat civil.

Entre els projectes en què ha treballat o que desenvolupa actualment es troben: «Cognició i entorns tecnològics: el paper de les ciències cognitives en el disseny d'artefactes tecnològics», «El disseny de l'espai en entorns de cognició distribuïda: plantilles i *affordances*. Repercussions per a la filosofia de la ciència», «Els canvis dins l'ètica que provoquen les noves tecnologies» i «La construcció de la ciutadania en l'ètica contemporània».

Identificats els quatre soldats republicans de la fossa de Gurb

► Els estudis morfològics i les proves d'ADN permeten identificar els soldats de Gavà desapareguts el 1939

Un equip d'investigadors, coordinat per la professora d'Antropologia Física de la UAB Assumpció Malgosa, ha identificat els quatre soldats de Gavà desapareguts el 1939 (Gabriel Ivern, Antoni Olivella, Josep Roig i Joan Solé), entre les tretze restes exhumades de la fossa comuna de Gurb (Osona). Les restes de Joan Solé s'han identificat a través de l'ADN, i les de G. Ivern, A. Olivella i J. Roig s'han identificat a partir dels estudis morfològics. Els treballs realitzats pels investigadors han servit per elaborar les bases d'un protocol que definirà les futures actuacions de la Generalitat en aplicació de la Llei de fosses, ara en tràmit parlamentari.

En la presentació dels resultats, Malgosa va fer públics els resultats de les anàlisis, que han conclòs amb la identificació dels soldats gavanencs. Malgosa ha explicat que els tretze individus localitzats a la fossa «van morir com a conseqüència de lesions per arma de foc, probablement en

La Generalitat lliurarà les restes a les quatre famílies.

context de batalla». En els treballs d'exhumació, realitzats el mes de juny passat, també es van localitzar diversos objectes que s'han analitzat: bales, botes, culleres i una ampolla de vidre amb un missatge a l'interior que parla de l'enterrament dels soldats. Ara, la Generalitat lliurarà les restes a les quatre famílies, que havien reclamat l'exhumació de la fossa, per tal que puguin enterrar dignament els seus avantpassats. Les nou restes no identificades seran enterrades al cementiri de Gurb.

En els treballs de recuperació i d'identificació dels cossos, hi han participat més de trenta investigadors procedents de la UAB i de la UB, com també de l'Institut de Medicina Legal de Catalunya i de la UPE.

El corrent d'Agulhas pot influir en el clima a Europa

Una tesi doctoral realitzada per Gema Martínez-Méndez, investigadora de l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA) de la Universitat Autònoma de Barcelona sobre el corrent d'Agulhas, que transporta aigües càlides de l'oceà Índic tropical cap a l'extrem sud d'Àfrica, aporta, per primera vegada, evidències a favor que els escapaments d'aigües d'aquest corrent cap a l'Atlàntic poden afectar el clima a Europa.

Les dades oceàniques actuals no havien permès verificar, fins ara, si la connexió entre el corrent d'Agulhas al voltant de Sud-àfrica i el clima europeu existeix en realitat. La investigadora de l'ICTA ha estat premiada per les seves aportacions científiques en el decurs de la darrera reunió de l'American Geophysical Union (AGU).

Aquesta tesi doctoral forma part de dos projectes de climatologia marina finançats pel Ministeri de Ciència i d'Innovació i dirigits pel doctor Rainer Zahn, investigador ICREA a l'ICTA i professor del Departament de Geologia de la UAB.

Concentracions de radó a la Garrotxa

La importància radiològica i geofísica del gas radó, un gas radioactiu que neix de la desintegració del radi present a l'escorça terrestre, ha motivat el Grup de Física de les Radiacions i la Unitat de Geodinàmica Externa i d'Hidrogeologia de la UAB a dur a terme estudis relacionats amb aquest gas a la zona volcànica de la Garrotxa, una zona que, per les seves característiques geològiques, podria afavorir la presència de radó.

Els resultats obtinguts al llarg de més d'un any d'investigacions, on s'han mesurat llocs de treballs, llars i zones properes a la falla d'Amer, demostren que les concentracions en general són baixes, però que les seves variacions estacionals depenen de la presència de materials volcànics al subsòl i d'una xarxa de conductes subterranis. Aquest resultat ha motivat un estudi més detallat de caracterització dels bufadors.

L'Igop inaugura la seva nova seu

L'11 de març passat va tenir lloc la jornada d'inauguració de la nova seu de l'Institut de Govern i Polítiques Públiques (Igop), situat a la segona planta de l'edifici Mòdul de Recerca A, al campus nord de Bellaterra. La jornada va començar amb una visita a les instal·lacions. Més tard, a la sala d'actes del Mòdul de Recerca A, el sociòleg Boaventura da Sousa Santos, de la Universitat de Coïmbra (Portugal), va presentar la xerrada «Reinventar l'emancipació social a partir de les epistemologies del Sud».

Sousa també va presentar el seu llibre *Sociología jurídica crítica: para un nuevo sentido común en el derecho*. En la presentació va intervenir Bartolomé Clavero, catedràtic de la Universitat de Sevilla. Finalment, la jornada va cloure amb les intervencions del vicerector

d'Investigació de la UAB, Joan Gómez Pallarés, i de Joan Subirats, director de l'Igop.

L'Igop és un institut universitari propi de la UAB, format per investigadors procedents majoritàriament de la ciència política i la sociologia, però també de la geografia, l'economia, l'antropologia, el dret i les ciències ambientals. Té una llarga trajectòria de projectes de recerca bàsica i aplicada.

Amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona, l'Igop va crear, a Nou Barris, un espai anomenat Escola de Polítiques Socials i Urbanes, on s'han dut a terme estudis de postgrau i altres activitats formatives i de difusió, transferència i compromís social. El trasllat de la seu central al campus de Bellaterra suposa un nou pas endavant per a l'Institut.

Diàlegs entorn de la sostenibilitat a les ciutats actuals

Per primer cop en la història de la humanitat, hi ha més habitants en àrees urbanes que en àrees rurals. Aquest fet coincideix amb una població total que no para de créixer i uns recursos que no paren de minvar. L'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals de la UAB i CosmoCaixa Barcelona han organitzat i coordinat conjuntament quatre sessions per debatre sobre la sostenibilitat a les ciutats. Les jornades La Ciutat Urbana tenen lloc entre els mesos de febrer i juny, i tenen el format d'un diàleg entre dos especialistes que discuteixen sobre el tema.

Per debatre sobre aquestes qüestions, l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals de la UAB (ICTA) i CosmoCaixa Barcelona, a través de Joan Rieradevall, professor del Departament d'Enginyeria Química de la UAB i investigador de l'ICTA, i de Jorge Wagensberg, responsable de Medi Ambient de la Fundació La Caixa, han organitzat i coordinat quatre sessions que tindran lloc entre els mesos de febrer i juny, sota el format de diàlegs entre dos especialistes.

El 26 de febrer, el diàleg «El disseny d'artefactes... a la vida diària», entre els dissenyadors Enzo Manzini i Juli Capella, va donar el tret de sortida. El 5 de març va ser el torn dels arquitectes Felip Pich Aguilera i Enric Ruiz Geli, que van parlar d'«Arquitectura sostenible: l'art de la supervivència».

Expedició a l'Antàrtida per estudiar l'impacte del turisme

➤ Els científics han tingut en compte tant els efectes positius del turisme per al territori com els negatius

Cinquanta mil turistes s'apropen a l'Antàrtida cada any, fet que té un cost ambiental considerable. Està preparat el continent per rebre grans volums de visitants sense que els seus ecosistemes es degradin de manera irreversible? Martí Boada, investigador de l'ICTA i professor del Departament de Geografia de la UAB, i Javier Benayas, de la Universitat Autònoma de Madrid, en una acció complementària dins el Programa Antàrtic Es-

L'estudi té prevista una durada de quatre anys.

panyol, han estat quatre setmanes a l'Antàrtida fent mesures i observacions.

Ja és la segona campanya d'observació del projecte, que es va iniciar amb una primera aproximació al continent el mes de gener de 2008. L'estudi té previst una durada de quatre anys. Una de les principals localitzacions turístiques són les illes Shetland del Sud, zona on s'han dut a terme les recerques, principalment a les illes de Barrientos i Decepció.

En l'estudi, els investigadors han tingut en compte els impactes positius del turisme, com la incentivació de la conservació d'àrees naturals o d'interès arqueològic i històric; l'increment de la sensibilització ambiental de la població; i la generació d'activitat econòmica que finança parcialment la recerca al continent. I també els negatius: la contaminació i la generació de residus; el risc d'accidents amb conseqüències ambientals; la pertorbació de la fauna silvestre i de la vegetació; la introducció d'espècies invasores; i el cost ambiental per turista.

Actualment, el turisme contribueix en menys d'un 1 % a l'impacte humà sobre l'Antàrtida, però les xifres de turistes creixen any rere any. Els investigadors afirmen que amb aquest creixement s'obre un món de nous possibles impactes derivats de l'activitat turística. L'equip de recerca preveu disposar dels primers resultats científics al llarg de juny.

La UAB col·labora en l'organització d'una exposició sobre esquelets malalts

El Museu Egipci de Barcelona ha inaugurat recentment l'exposició «Esquelets malalts. Una visió de la malaltia a través del temps», que ofereix una perspectiva general de les malalties que han afectat els nostres avantpassats a través de cent cinquanta restes òssies procedents de diferents institucions d'arreu del món. L'exposició romandrà oberta fins al 30 de juny. La mostra és fruit d'una col·laboració entre el Museu Egipci de Barcelona-Fundació Arqueològica Joan Clos i el Grup de Recerca en Osteobiografia del Departament de Biologia Animal, de Bio-

logia Vegetal i d'Ecologia de la UAB. Els comissaris han estat els doctors Assumpció Malgosa i Albert Isidro, experts en paleopatologia i membres del Grup de Recerca.

Les peces de l'exposició daten dels diferents períodes, des de la prehistòria fins als temps contemporanis, i mostren un ampli ventall de patologies: anomalies congènites, degeneratives, infeccions, tumors, traumatismes o lesions per violència; i també reflecteixen algunes alteracions produïdes per la incidència cultural, com poden ser les deformacions cranials, les trepanacions o la momifica-

ció. Les anàlisis manifesten que tots els grans grups de malalties que van patir els nostres avantpassats no són tan diferents de les que es pateixen ara.

La mostra dedica un apartat a l'anàlisi molecular, ja que certes malalties genètiques o infeccioses són susceptibles d'aquest tipus d'anàlisi. Les malalties infeccioses, a més, poden afectar, a vegades, l'esquelet, fet que es troba freqüentment entre les troballes arqueològiques.

A través d'una de les peces més emblemàtiques de la col·lecció permanent del Museu, *La dama de Kemet*, es mostra l'estudi d'un equip multidisciplinari per obtenir mostres, tant dels ossos com dels teixits tous, en les quals fos possible l'ús dels mètodes analítics més moderns.

COMUNITAT

Continua l'aposta ferma per la igualtat de gènere

Quarta jornada institucional de les dones treballadores

Van centrar l'acte el segon pla d'acció per a la igualtat i el reconeixement a la professora Verena Stolcke

Els parlaments en la celebració de la quarta jornada institucional el 12 de març passat els va iniciar la vicerectora de Relacions Institucionals, Maria Josep Recoder, qui va anunciar el desplegament del segon pla d'acció per a la igualtat entre dones i homes a la UAB durant el període 2008-2012, un document aprovat pel Consell de Govern el juny passat. Recoder va comentar que, per tal que no quedi en un seguit de bones intencions, cal que tothom a la Universitat col·labori per tirar endavant el pla, que centra les seves accions en cinc eixos diferenciats.

La fins ara directora de l'Observatori per a la Igualtat, Maria Jesús Izquierdo, va resumir amb dades la situació de les dones a la UAB. Va explicar que el personal acadèmic és el col·lectiu en què la desigualtat entre dones i homes és més

Per tal que el pla no quedi en un seguit de bones intencions, cal que tothom, a la Universitat, col·labori per tirar-lo endavant

evident, i es va preguntar: «Com és possible que les professores universitàries, amb un nivell intel·lectual i econòmic per sobre de la mitjana, consenteixen les desigualtats a la llar?».

A continuació es va fer un acte de reconeixença a la professora d'Antropologia Verena Stolcke per «la seva defensa dels drets de les dones a la UAB». La directora del Departament d'Antropologia Social i Cultural, Maria Valdés, va glossar la trajectòria d'aquesta docent doctorada a Oxford i que ha investigat en universitats dels Estats Units, el Brasil i Cuba, i que ha passat a la UAB els darrers trenta anys.

Verena Stolcke i Maria Josep Recoder, durant l'acte.

Valdés va dir: «Verena es va fer feminista a la cuina mentre preparava el seu doctorat a Oxford i acabava de tenir una de les seves dues filles». La directora va mencionar el que deien les treballadores del camp al Brasil de l'aleshores jove investigadora d'antropologia: «El bolígraf és l'aixada de Verena». Segons Valdés, «van ser moltes les vocacions antropològiques que van sorgir en les seves classes». Per a Valdés, la professora homenatjada, que «imparteix les classes amb molta passió», no ha fet mai divisió entre la realitat que li ha tocat viure i la seva obra intel·lectual.

A continuació es va projectar un emotiu curtmetratge sobre la seva trajectòria, realitzat per estudiants del Departament d'Antropologia. Després, Verena

va agrair el reconeixement. Va explicar que hi ha una confusió en parlar de desigualtat i diferència: «Ha de quedar clar que són dos conceptes diferents». I va cloure el seu parlament mencionant un dels seus eslògans preferits: «A les dones que volen ser com els homes els manca ambició».

A continuació va tenir lloc la intervenció de dues dones destacades que fa quaranta anys que són a la UAB: Maria Dolors García, catedràtica de Geografia, i Maria Rosa García, cap d'Administració del Servei d'Informàtica. Totes dues van explicar la seva experiència a la Universitat. Finalment es va projectar el curtmetratge *Els treballs de les dones*.

Acte a Ciències de la Comunicació

La Facultat de Ciències de la Comunicació va acollir, l'11 de març, amb motiu de la celebració del Dia Internacional de la Dona Treballadora, la jornada La Violència contra les Dones i la Comunicació. Concretament, al matí va tenir lloc la xerrada «Violència de gènere: no hi ha dret», a càrrec de Maria José Varela, advocada especialista en el tema des de fa gairebé trenta anys i autora del llibre *Mujer y justicia*. Durant l'acte es va presentar el llibre *Si te vas te mato. Mujeres que murieron por su libertad*, coordinat per Joana Gallego, professora del Departament de Periodisme i de Ciències de la Comunicació, elaborat amb la col·laboració d'alumnes de Periodisme de l'Autònoma, i del

qual també ha estat col·laboradora Maria José Varela.

D'altra banda, a la tarda, també a l'aula magna, va tenir lloc la segona xerrada de la jornada, «Violència contra les dones: què podem fer?», a càrrec de Beatriu Masià, membre de Tamaia, Associació de Dones contra la Violència Familiar. Ambdós actes, tant el del matí com el de la tarda, van ser presentats per Josep Maria Blanco, degà de la Facultat de Ciències de la Comunicació, qui va destacar la necessitat d'estimular la participació activa dels joves en temes com el de la violència domèstica, com també de fomentar els valors del respecte als drets de les persones.

LA COLUMNA DEL MIL·LENNI

Kapuscinski

El 4 de març d'enguany, Ryszard Kapuscinski hauria fet setanta-cinc anys. Aquest mateix dia va tenir lloc, a la llibreria Laie, la presentació del llibre *Viajes con Ryszard Kapuscinski*, editat pel Servei de Publicacions de la UAB i coordinat per la seva traductora i professora de la Facultat de Traducció i d'Interpretació, Agata Orzeszek. El llibre aplega catorze escrits de diversos traductors del periodista i escriptor, els quals, en diferents llengües, li reten, així, reconeixement. El llibre hauria hagut de ser un homenatge sorpresa per al seu aniversari, però la seva prematura mort no ho va fer possible.

Que tots els traductors d'un escriptor es posin d'acord per explicar les seves vivències i la col·laboració desinteressada i sempre apassionada de l'autor per la seva tasca no és gens habitual.

Kapuscinski va visitar la UAB el 2001 amb motiu de la celebració de l'Any de les Llengües. Un curs que va aplegar un selecte nombre d'escriptors. La seva conferència a la sala d'actes del Rectorat va ser un dels actes més multitudinaris i amb una gran participació d'estudiants, on el testimoni per comprendre el món va quedar palès. L'esforç per entendre l'altre, el diferent, és una de les constants de l'escriptor polonès.

A l'acte de presentació del llibre, el periodista Bru Rovira va denunciar que, en els mitjans de comunicació, s'està perdent la sensibilitat per explicar les coses amb profunditat i que el guany immediat i el sensacionalisme estan liquidant el model periodístic que representa Kapuscinski.

En l'acte d'investidura com a doctor *honoris causa* del cineasta Pere Portabella, que va tenir lloc el dia 17 de març, la rectora Ana Ripoll va recordar que la UAB s'honora en atorgar doctorats *honoris causa* a personalitats que, a més del mèrit científic, tenen també un valor afegit per la seva trajectòria cívica i exemplaritat moral. És en aquest context on es pot situar la publicació del llibre homenatge a l'escriptor Kapuscinski, en un intent de mantenir i enfortir els lligams de la Universitat amb els sectors més dinàmics, creatius i solidaris de la societat actual.

Kapuscinski ens va sorprendre amb la seva lucidesa i la seva vitalitat quan ens va visitar ara fa uns anys. Encara recordo, com si fos ahir mateix, el seu entusiasme parlant-nos del compromís dels explotats del món i la il·lusió amb què menjava les postres, potser recordant les penúries i la fam de la postguerra i les mancances del món africà, que tan bé coneixia i que tan acuradament ens va saber transmetre mitjançant la seva obra.

Antoni Merino

Dues trobades aborden el dret des de la perspectiva de gènere

► El Centre Antígona i el Grup de Dones i Drets de la UAB organitzen dos actes al voltant del 8 de març

Amb motiu de la celebració del Dia Internacional de la Dona Treballadora (8 de març), el Centre Antígona i el Grup de Dones i Drets de la UAB van organitzar les VII Jornades Dones i Drets: «Dones i noves famílies. Canvis en les estructures jurídiques androcèntriques», i el I Congrés Internacional Dret, Gènere i Igualtat: «Canvis en les estructures jurídiques androcèntriques». Totes dues activitats van ser molt reeixides, segons els membres de l'organització.

Pel que fa a les VII Jornades, que es van portar a terme els dies 2, 3 i 4 de març a la Facultat de Dret, hi van participar gairebé cent persones. La setena edició d'aquestes jornades va destacar per l'alt nivell de reflexió i de debat, i per la presència de sociòlogues com Letizia Bianchi, Teresa Piconó i Elisabet Almeda. A més, també hi van assistir juristes reconegudes com Francesca Puigpelat, María Jesús Espuny i Marga Bonet. Durant les jornades, els participants van poder assistir a debats sobre

els canvis legislatius relatius a les noves formes de família a Catalunya, sobre la monomarentalitat o sobre els matrimonis entre persones del mateix sexe.

D'altra banda, el Primer Congrés Internacional, que va tenir lloc el dia 5 a l'Espai Francesca Bonnemaison de Barcelona, va destacar per l'alt grau de participació que va tenir. Concretament, segons l'organització, a la Jornada hi van assistir més de cent seixanta persones, que van poder escoltar ponències sobre les lleis i les polítiques d'igualtat o sobre la teoria jurídica feminista. Al Congrés, hi van participar Christine Delphy, Carol Smart, Rikki Holtmaat, Encarna Bodelón, Ana Rubio, Ruth Mestre, María Luisa Maqueda i Patricia Lorenzo, entre d'altres. L'acte, a més, va destacar per l'alt interès pels temes relacionats amb el gènere i l'economia, el dret antidiscriminatori i els desafiaments dels nous familiars des de la perspectiva del gènere i de la igualtat sexual.

El Centre Antígona és un grup de recerca impulsat per un grup de professores de la UAB de l'àrea de Filosofia del Dret, que estudia el dret des de la perspectiva de gènere. Organitza activitats tant de docència –creació de postgraus i màsters– com de recerca sobre dret i gènere.

Presenten a la Facultat de Filosofia i Lletres el programa Cultura 2007-2013 de la UE

L'11 de març passat, a la Facultat de Filosofia i Lletres, va tenir lloc la presentació del programa Cultura 2007-2013, de la Direcció General d'Educació i Cultura de la Comissió Europea, que organitza l'Àrea de Desenvolupament i Valorització de la Recerca de la UAB. El programa va ser presentat per Augusto Paramio Nieto, del Punt de Contacte Cultural del Ministeri de Cultura.

El programa Cultura 2007-2013 de la Comissió Europea, emmarcat dins el setè programa marc, contribueix al desenvolupament d'un espai cultural comú als pobles europeus. Dóna suport cada any a esdeveniments i projectes culturals realitzats dins el marc d'una associació o

en forma de xarxes. Té com a finalitat ajudar a finançar projectes de cooperació promovent i fomentant la creació de xarxes culturals europees.

El vicerector de Transferència Social i Cultural de la UAB, Bonaventura Bassegoda, va destacar, a la presentació de l'acte, que el sector de la cultura té, a la Unió Europea, una «importància semblant» a la de les indústries alimentària o química. Va manifestar que «cal augmentar» el nombre de projectes de l'àmbit de les ciències humanes de la Universitat que entrin al programa, i va subratllar que aquest no només s'adreça a projectes estrictament de recerca sinó també a «agents culturals en un sentit ampli».

L'Expedició Tahina-Can Bancaja del 2009 ja escalfa motors

► Els estudiants ja poden formular la inscripció per a l'expedició d'enguany, que viatjarà a l'Equador

Ha començat el termini d'inscripció a l'Expedició Tahina-Can Bancaja 2009, «De la meitat del món al cor de l'Amazones», que romandrà obert fins al 30 d'abril. Els alumnes universitaris que ho desitgin es poden apuntar a aquesta activitat, que enguany els portarà a l'Equador.

Durant el mes de setembre, l'Equador rebrà la visita de l'Expedició Tahina-Can Bancaja 2009, formada per aquells estudiants universitaris espanyols que vulguin viure un viatge ple d'aventures i d'aprenentatge. L'objectiu de l'experiència és que els alumnes interessats recorrin l'Equador des de la serralada andina fins a la selva amazònica, tot seguint un programa acadèmic basat en la comunicació, la reflexió i l'aventura.

També s'ha previst que els estudiants que participin a l'expedició visitin projectes de cooperació a Quito, obres d'art barroc, el volcà de Cotopaxi o la selva de l'Amazones, entre altres activitats.

El viatge, que té un cost de 1.500 euros, tindrà lloc entre la segona i la tercera setmana de setembre. Un jurat format per professors i experts avaluarà les sol·licituds rebudes (les motivacions exposades pels candidats, l'expedient acadèmic i altres qüestions).

Els estudiants que ho desitgin podran optar a la beca Bancaja per cobrir una part del cost del viatge. Per rebre la beca, és imprescindible participar a les Jornades de Formació i Convivència que tindran lloc a la Universitat Autònoma de Barcelona aquest mes de juny.

L'Expedició Tahina-Can Bancaja és una iniciativa del Gabinet de Comunicació i Educació i de la Fundació Bancaja destinada a fomentar l'interès de la comunitat universitària per la cultura i els costums llatinoamericans. El projecte vol establir «lligams de cooperació entre els universitaris espanyols i els estudiants, les institucions i els mitjans de comunicació de l'Amèrica Llatina». El projecte també vol instaurar una «nova idea dels viatges», que, sense eliminar els aspectes propis dels itineraris turístics (oci, entreteniment, descans, etc.), atorgui una importància especial al compromís, la comprensió i l'anàlisi del país visitat.

Diverses accions reparen els desperfectes causats per la gran ventada del gener

La UAB coordina diferents intervencions a les zones enjardinades i de bosc del campus arran dels efectes de la ventada del dia 24 de gener. La UAB té aproximadament noranta hectàrees de zones de bosc i vint hectàrees de zones enjardinades al campus de Bellaterra. Com a conseqüència del fort vent del dia 24 de gener, van caure més de cinc-cents arbres i nombroses branques arreu dels terrenys del campus. Per tal de normalitzar la situació al campus i evitar riscos, s'estan coordinant diferents intervencions a les zones enjardinades i de bosc.

Segons el darrer inventari d'arbrat viari i zones verdes, el campus té 4.859 arbres en aquestes zones. Arran de la ventada, van caure uns 150 arbres i uns 140 més

presentaven risc de caure (troncs inclinats i recolzats en altres arbres, troncs descalcats, escocells oberts...).

Les primeres intervencions que es van fer van consistir a retirar els arbres que ocupaven carrils de circulació, voreres o que comportaven un greu perill per als usuaris del campus. Des del dia 26 de gener, aquesta operació es va dur a terme en arbres i branques que presentaven perill de despreniment. També es van anar retirant els arbres caiguts i trossejant les restes *in situ*, prioritzant les zones de més freqüentació.

Actualment s'estan reposant els arbres caiguts. En funció de les zones, es mantindran les mateixes espècies o bé s'introduiran arbres més adaptats a la zona.

PUBLICACIONS

LA PARTICIPACIÓN DE LOS MUNICIPIOS EN LA EDUCACIÓN. José Luis Muñoz Moreno. Madrid: Popular, 2009.

L'autor d'aquesta obra, professor del Departament de Pedagogia Aplicada, procura en aquest treball aclarir i comprendre, amb més exactitud, a què ens referim quan parlem de la participació dels municipis en l'educació, així com de les seves diverses implicacions i conseqüències. Actualment, en el context per a la millora de la qualitat de vida de la ciutadania, ja no n'hi ha prou de destinar-hi únicament tècnica i recursos; és necessari produir oportunitats vertaderes de participació ciutadana en l'àmbit educatiu.

LIBRERIES DE BARCELONA. UNA GUIA PER A LECTORS CURIOSOS. Mercè Bausili i Emili Gasch. Barcelona: Columna, 2008.

Els autors, bibliotecària i professor del Departament d'Economia Aplicada de la UAB, respectivament, han considerat que a Barcelona hi faltava una guia com aquesta, que l'emmirallés en altres ciutats europees. Així, s'han recollit, en un treball que es pot qualificar d'investigació de geografia urbana, tots els establiments que tenen vocació de llibreria a la ciutat, prescindint de consideracions com les dimensions o la localització. A l'obra, hi apareixen ressenyades 280 llibreries de diferent tipus: especialitzades, de vell, de barri i grans superfícies.

«Abans de fer una classe explico des d'on miro la realitat»

► L'AUTÒNOMA ha parlat amb aquesta antropòloga, a qui la UAB ha homenatjat per la seva lluita feminista

Com fa classes una persona a qui defineixen com a «cosmopolita radical»?

Faig classe impulsada pels esdeveniments socials i polítics que m'envolten. Abans de començar-les, els dic als meus alumnes des d'on miro la realitat. I ja fa temps que dic que sóc feminista.

Després d'Oxford, Cuba i Brasil, com va fer cap a la UAB?

Vaig arribar-hi l'any 1975 procedent del Brasil, amb les meves filles i els meus llibres, en l'últim vaixell que va entrar al port de Barcelona abans del tancament del port per part dels sindicats com a protesta per l'assassinat dels últims cinc executats per Franco. En arribar, vam anar al Palau d'Esports, a aquell acte extraordinari de

l'Assemblea de Catalunya on Lluís Llach va cantar i tothom portava espelmes... Va ser una cosa tan impressionant! Vaig venir a Barcelona perquè el pare de les meves filles, Juan Martínez Alier, era d'aquí.

I com l'ha influït el fet d'haver estudiat a Oxford?

Vaig aprendre coses de la realitat que em preocupaven molt. Jo vaig néixer en un moment de la història... (la memòria històrica és fonamental per tenir criteri i opinió): en la setmana de la invasió d'Àustria pels nazis i, tal com ha passat aquí, hi va haver un silenci total després de la guerra. Això em tenia turmentada i no parava de preguntar-me com era possible aquest silenci. I també em generava molts interrogants el tema de la família. Eren els anys seixanta. Des de l'antropologia vaig aprendre ràpidament que la família no és una, sinó que té moltes formes diverses. Així que els anys d'Oxford van ser d'un aprenentatge que tenia molt a veure amb la vida mateixa.

Verena Stolcke

La UAB ha fet un reconeixement a la catedràtica d'Antropologia Social Verena Stolcke amb motiu de la jornada institucional de les dones treballadores. Després d'una trentena d'anys impartint classes a la UAB, la professora es va jubilar el maig passat, tot i que continua fent docència en dos màsters. Stolcke té una trajectòria personal i intel·lectual digna de ser reproduïda en una pel·lícula: nascuda a l'Alemanya nazi, va emigrar a l'Argentina, es va doctorar a la Universitat d'Oxford mentre criava les seves filles i després va viure a Cuba i el Brasil per impartir-hi classes i fer-hi investigació antropològica. D'ella destaca el seu compromís amb la realitat social que l'envolta a l'hora de fer classe i d'investigar. Darrerament ha centrat les seves investigacions en les implicacions de les biotecnologies aplicades a la fecundació assistida des d'una perspectiva de gènere.

Va impulsar l'antropologia a la UAB...?

Sí. La comunitat d'arqueologia vam aconseguir que el Ministeri creés una llicenciatura de segon cicle, Antropologia Social, a principis dels anys noranta, i amb un pla d'estudis que contenia l'assignatura Antropologia del Gènere. Ara, el pròxim repte és aconseguir l'assignatura Antropologia Feminista.

Com veu el sistema de Bolonya?

Quan vaig estudiar a Oxford cada tutor portava dos o tres alumnes i havíem d'escriure un assaig amb la bibliografia indicada cada setmana. Amb el format Bolonya, aquí hauria de ser més o menys així... Però el Ministeri vol aplicar el pla Bolonya a cost zero. I això no pot ser. Per fer l'avaluació continuada fa falta més professorat. I perquè els estudiants puguin dedicar-se a la seva formació calen més beques. Però que consti que sóc una ferma defensora del programa Erasmus i de les estades en altres universitats.

l'autònoma

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

L'AUTÒNOMA Publicació de la UAB

EDICIÓ I PRODUCCIÓ:
Àrea de Comunicació i de Promoció

REDACCIÓ: María Jesús Delgado,
Miguel Ángel Linares, Octavi López,
Antoni Merino, Sònia Perelló, Victòria
Salvador, Lucas Santos, Dímpel Soto,
Conxa Valls i Noemí Zomeño

IMPRESSIÓ: Servei de Publicacions

FOTOGRAFIES: Montserrat Benito,
Antonio Zamora, Pierre Cauflapé,
Jordi Pareto

Abril de 2009. Núm. 223

Les opinions expressades per les persones entrevistades reflecteixen únicament les seves idees. Està prohibida la reproducció total o parcial dels continguts d'aquesta revista sense l'autorització escrita de l'editor. L'AUTÒNOMA es pot imprimir en format Acrobat via Internet a: www.uab.cat

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Àrea de Comunicació
i de Promoció
Edifici del Rectorat
08193 Bellaterra
(Cerdanyola del Vallès)
Tel. 93 581 13 35
Fax 93 581 25 46
www.uab.cat
g.prensa@uab.cat